

Anita Wohlén

Härnösands konsthall, till 16 maj

Jag vet redan – men har glömt allt. Namnet på utställningen och dess mer eller mindre kryptiska konstaterande är den enda ingång Anita Wohlén ger till hennes rum på konsthallen i Härnösand. Om inte "redan" handlar om en passerad tidpunkt kan det ju också betyda "ordningen". Eftersom hon vet kan hon inte ha glömt. Dock vet vi inte vad hon vet, så vi måste gissa oss till det genom att gå till utställningen. Det första som slår en är just ordningen, som hon i så fall känner till. Bilderna på väggarna och objekten på golven är prydligt och redigt arrangerade. Samtidigt är det som att hon vill förneka ordningen, och då måste vi gå till själva de enstaka verken. Jag bestämmer mig att bortse från den logiska kullerbyttan i utställningstiteln, även om den är rolig, och väljer att det handlar om just ordning och – oreda.

För det passar utmärkt här. Tittar jag närmare på de utställda verkens innehåll och uttryck är det nämligen oredan som härskar. Och då pratar jag inte om hantverket i sig, som printar, textil eller mixed media, tekniker som Anita Wohlén behärskar med stringens. Det är kanske där som hon vet, redan. Men sedan bryter hon ned – glömmet – till förmån för något främmande, något surrealistiskt, obehagligt, rester och saknad. I trapphuset hänger ett underligt objekt i taket med rosa fluffig utstyrsel och speglar, kanske är det en kommentar till den absurda skönhetstrenden eller så är det bara en farlig insekt med stora ögon åt alla håll. På väggen intill en lång rad av använda plåster bakom glas, definitivt något otäckt.

I mellansalen råder tystnad. Trasdockor hänger livlösa i taniga björkstammar i installationen "Bunch of Branches", döda fåglar ligger ensamma och hjälplösa på rygg i fem stora fotografier. Den exakta och sakliga iscensättningen bara förstärker känslan av oåterkallelig sorg och saknad. Går jag sedan till den större salen blir jag möjligen lite upplivad av de (ändå spöklika) åttafotade objekten på golvet. Om det är stolar, bord eller stativ vet man inte, men de långa benen känns nog så läskiga. Längst upp på några av objekten är små porslindockor införslutna i stora glasbehållare, på andra ligger arrangerade till synes organiska former, som barnhuvud, blomkålshuvud, delvis inbäddade och i den vita gestaltningen påminnande om sakrament eller offergåvor. Ett praktiskt "omöjligt" objekt är något som ser ut som en fåtölj men som bara är ett råstycke av gummi, därtill vilande på en människas fötter och händer. Tro inte att du kan sitta här!

En rad gamla inglasade familjefotografier lättar upp stämningen, kolorerade i glada färger och där det återkommande barnet syns väl omhändertagen av föräldrar, natur, och kanske sin mormor uppe i molnen! Men något dubbelbottnat antyds också i bilderna, och titeln på serien, "Misgiving", understryker det. Oskuld och utsatthet är något av en återkommande symbol i utställningen, syns även i de fyra objekt på utstickande väggstativ där dockhuvuden är försatta i egendomliga situationer.

Anita Wohlén kan inte gärna ha glömt ordningen, vilket märks, men inte heller oordningen eller oredan, som också märks. Den knappa vägledningen gör att besökaren får själv gå på egna ben i utställningen, hitta sina egna betydelser. Jag glömmet inte när Anita Wohlén städade upp Floras Kulle i en sommarutställning i Luleå 1996, när hon envetet i en performance gick omkring med surrande dammsugare i gräset på kullen.

Det låter konstigt och omöjligt men det var konst och möjlighet. På samma sätt här. Det absurda, frånvända, och det glömda ligger alltid och ruvar, måste kanske gestaltas för få klarhet om saker och ting?

Text och foto: Jan K Persson
Volym 2015-05-08